

Kanada Magyar Újság
 Kanada és az angol birodalom legfontosabb vasúti magyar lapja.
 Megjelenik minden hétfőn és pénteken.
 Előfizetési ára évi \$3.00
 Kétfelhő esetében 3.60
 Szerkesztő: J. Macdonald
 as igazgató:
 Winnipeg, Man.
 296 1/2 Main Street

Kanada Magyar Újság

Canadian Hungarian News
 Canadian Magyar Újság
 is the leading Hungarian Newspaper with the largest circulation in the British Empire.
 Issued every Saturday
 Subscription Price
 In Canada \$3.00
 to foreign countries \$3.60
 Office and printing plant
 296 1/2 Main Street
 Winnipeg, Man.

EGYESITVE A KANADAI MAGYAR HIRLAPPAL

VOL. VI ÉVFOLYAM

WINNIPEG, MANITOBA, 1929. AUGUSZTUS 17. SZOMBAT

NO. 33. SZÁM

THE PREMIER OF GREAT BRITAIN FOR HUNGARY'S CAUSE

ARTICLE BY RAMSAY MACDONALD ON WORKING OF TREATY POLICY CAUSES REVERBERATION

INCREASINGLY APPARENT THAT SOLUTION IS BOUND UP WITH TERRITORIAL REVISION

BY: JOHN MACCORMAC

Wireless to The NEW YORK TIMES

The publication in England a few days ago of an article on minority populations written by Ramsay MacDonald excited tremendous interest in this touchy corner of the world

There was apprehension — of course — among the nations of the Little Entente. They had just been congratulating themselves on having been able, with France's assistance, to whittle down at Madrid the proposals of the German Foreign Minister Stresemann and the French Canadian Senator Dandurand for improvement in the method of ventilating minority protests before the League of Nations.

By Hungary, Austria and Bulgaria, which are prone to translate justice to minorities into revision of frontiers, the Englishman's statements were greeted with great initial enthusiasm. Hungary, which found occasion this week for parliamentary jubilation over the mere fact that the American Senate recently incorporated in its minutes a memorandum on the minorities question by Hungarian-Americans, valued even more highly the outspoken attitude of the English leader.

Europe, excluding Russia, has a minority population of more than 31,000,000. The problem constituted by the mixture of tongues, customs, races and governments has always been difficult. Its flint and steel produced the spark which fired the Great War. But the war did not settle it. In the light of ten years' experience the statesmen who signed the Treaties of Versailles and St. Germain and especially of Tronon are seen to have applied their cherished formula of self-determination neither wisely nor too well. Time has shown their attempt to create arbitrary frontiers and still do justice to minorities to be their great mistake.

Serbia, Czechoslovakia and Rumania, which, in the true spirit of Eastern bargaining, had asked for every thing, hoping to get a good deal, received to their own surprise as much as, and even more, than they had asked for.

What has especially embittered the problem has been the realization that the strategic frontiers drawn in the suburbs of Paris are not really strategic after all. They have left Hungary with a real grievance — a powerful lever to which Italy for her own purposes lately has been lending her weight. They have removed from the picture the solution of federalization, which would be possible with inland minorities.

The Little Entente nations dare not federalize the minorities on the very borders which separate them from the parent country, Hungary.

They have produced positive injustice in the application of "land reform" in the Entente States. Because the land owners were Hungarians it is their land which has been "reformed" with such inadequate compensation that for "reform" might be substituted in most cases "confiscation."

The estates taken from the Hungarian landlords have been distributed in no case among the Hungarian landless thousands living and working upon them. They have been given instead to Czechs, Rumanians or Yugoslavians brought in from districts hundreds of miles away.

The minorities are still having a bad time. The right of acquiring citizenship, practicing their religion and maintaining their schools and languages guaranteed to the minorities, is nullified either by contradictory general laws or by the way in which the laws were administered by corrupt of nationalistic minds of officialdom.

In those newly created countries, where racial hatred is taught in the very school books: goodwill is hard to create. While other methods have signally failed, however, it is singularly evident that the new State which first takes the risk to convince its minorities that they can obtain more justice within its frontiers than anywhere else will be the first nation whose now uneasy frontiers will be drawn in pigments more enduring than the ink of the peace treaties.

EZT A CIKKET ADJA AZ ANGOL ISMERŐSEINEK OLVASÁS VEGETTÉS SZEREZZEN LEGALABB EGY ÚJ BARÁTOT A FÖLDRETI PORT-MAGYARSÁG ÖGYÉNEKI

Rengeteg munkanélküli nyomorog Keleten

Amint azt a Kanadai Magyar Újság többször megírta, — a keleti nagyvárosokban még sokkal rosszabbak a munkaváltsányok, mint Nyugatkanadában. Erre vonatkozólag legutóbb levelet hozott a posta Dr. Csákok Ambró t. rontói ref. lelkészől, aki többek között a következőket írja:

... Torontóba senki se jár, a munkanélküliek száma már most annyi, mint tavaly télen volt; magyar honfitársaink, akik se az angol nyelvet nem bírják sőt nagyrésztük az ipari munkásokkal szaktudásában sem vetetik fel a versenyt és így egyenesen az éhhalálnak néznek elébe. Rengeteg sok idegen jött máris a városba az Egyesült Államokból, mert a határmenti városokban ott is nagy munkanélküliség van. Példának okáért felemlíthetjük, hogy az Employment Office 9 úres állást hirdetett és 400-an jelentkeztek rá egymástól öle.

Aki tehát farmon van, okvetlenül maradjon ott egész évben. Aki nem fél a munkától az évi 250—300 dollár és teljes ellátásos szerződést könyyen köthet, ami még mindig jobb a nyomorúságnál. Aki pedig már Keletre vetődött és bármely tekintetben becsapódott, az írjon magyarul erre a címre:

Church of All Nations, 423 Queen St. W. Toronto, Ont. Írja meg részletesen az esetét, Dr. Csákok Ambró okvetlenül orvosolni fogja.

"MAGYAR NAP" LESZ HAMILTONBAN

NAGY ELŐKÉSZÜLETEKET TETTEK RAVASZ PÜSPÖK FOGADTATÁSÁRA

Amint a Kanadai Magyar Újság már megírta a dunamelléki református egyházkerület nagy műveltségű püspöke, Dr. Ravasz László ép István király napján, augusztus 20-án érkezik Hamiltonba. A hamiltoni magyar ref. gyülekezet buzgó előjárásá, lelkes s a városi hatóságok minden elkövetnek, hogy Magyarország ezen egyik legkiválóbb embere s a protestáns, de általában a nyugati keresztény életnek is éles elméjű, aranyas ju képviselője, kellemes napokat töltsön Kanada e kies fekvésű városában, hol több, mint kétezer magyar él. Augusztus 20-án délután 3 órakor érkezik a püspök a városbárára, ott fogadják a városi tisztviselők, előlük a posztaesterrel, valamint a hamiltoni magyarság képviselői. Az egyház nevében magyarul és angolul Kovács Ferenc lelkész és Majoros László pénztáros üdvözl.

Este 7 órakor ünnepély a Barton St. és Sherman Ave. sarkán nevé új magyar református templomban, mely alkalommal Andrásy Dezso presbiter s a környékbeli egyházak képviselői, valamint a hamiltoni ref. egyház megye elnöke, tagjai s a kanadai ref. egyház belemisszió tanácsának vezetői, Dr. Drummond és mások üdvözlik a vendéget. 8 órakor diavetítés az iskolateremben. Itt rövid beszédek keretében a megjelenendő városi előjárók, gyárigazgatók, munkavezetők s kanadai egyházak képviselői, valamint a hamiltoni magyar ref. gyülekezet előjárói fogadják a kiváló vendég előtt ecsetelni a hamiltoni magyarság helyzetét, gondolkodását s küldenek üzenetet az óházába. A vacsorára a magyar ületekben vagy a presbitereknél lehet helyet biztosítani.

A kanadai magyarság — legalább

SZÁZMILLIÓ DOLLÁRT KÖLT ITALRA KANADA

Most bocsátotta ki az ottawai kormány 1928-as jelentését a birodalom alkoholfogyasztásáról, amelyből kitűnt, hogy nem kevesebb, mint 107,694,384 dollárt költött el Kanada lakossága szesz italra a múlt év folyamán. E szerint fejenként átlagosan 12 dollár ára szeszt fogyasztott mindegyes ember Kanadában, ami elég tekintélyes összeg, ha azt vesszük, hogy aránylag igen sokan nem élnek szesz italal. Ezenkívül különösen a vidéken maguk kotyvasztják az emberek a konty alá valót, ami természetesen mind nincs megemlítve a hivatalos kimutatásban és ennek következtében a szeszitalokat élvezők a fenti összegnél a valóságban sokkal többet költenek egy esztendő alatt. A kimutatásból ugyanakkor szomorúan láttuk, hogy a szesz fogyasztás emelkedésével együtt létesítő módok szaporodott a bü

VERES ÖSSZEÜTKÖZÉS A LUPÉNYI BANYÁSZOK ÉS AZ OLAH KATONASÁG KÖZÖTT

Budapestet át érkezett kábeljelentések szerint a múlt szerdán veres összeütközés került a sor az oláh megszállás alatt levő Hunyad megyei Lupény elkeseredett bányászai és a kirendelt katonaság között. Bámany

Ráfizettek a határon átcsempészett magyarok

A detroiti Packard repülőterén a múlt héten egy gyanús repülőgép szállt le az éj folyamán, amelynek pilótája kerekelt oldott még mielőtt a rendőrök elfoghatták volna. A repülőgép utasait azonban elfogták és minden valószínűség szerint deportálni fogják. Így Komár Péter 26 éves magyar, valamint felesége és nyolc hónapos kislánya, akik csupán néhány hónapja jöttek ki a megszállott Erdélyből alaposan pórul jártak, mert amellet, hogy a méregdrága csempészdíjat még Kanadában a felszállás előtt ki kellett fizetniük, meg fog gyűlni a bajuk a bevándorlási hatóságokkal és ahelyett, hogy az Egyesültekben lakó rokonait valaha viszontláthatnák, meghurcoltatásuk után szegényszemre fogják őket hazatoloncolni.

Darabokra szaggatott egy magyart a vonat

Weston, Winnipeg egyik külvárosában, a Bury utcától nyugatra egy borzalmasan összeroncolt holttestet talált a vasúti rendőrség. A hivatalos vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenül járt ember Horváth Jakab hazánkfiát, akit valóságos darabokra szaggatott a tehervonaton, amelyen minden valószínűség szerint "Jumpolt" Kelet felé. Horváth Jakab esetében 25 dollárt találtak, amelyet temetői költségeink részben fedezésére fognak felhasználni a hatóságok. Mult szerdán este találták meg holttestét a vágányokon, miután az a tehervonaton, amelyen Horváth "Jumpolt" áthaladt rajta. A kerekék leszárták a jobb karját és a bal lábát, valamint a fejét a felismerhetetlenségig összeroncolták. Mire az orvos és a vasúti rendőrség a helyszínre érkezett, már nem lehetett rajta segíteni. Vérrel teljesen átitott ruhájában egy cigarettatárcát, beretvát és néhány levelet találtak a \$25-on kívül.

Amint a szerencsétlenség híre vetődött, lapunk munkatársa azonnal megjelent a rendőrségen, hogy érdeklődjék a szerencsétlenül járt honfitársunk családi körülményei felől. Horváth honfitárs leveleiből kitűnt, hogy felesége és két kis gyermeke a cseh megszállás alatt levő Nyitra megyében levő Csálad községben lakik. Ugyancsak megállapítottuk, hogy március folyamán az albertai Gleichenben a vasuton, majd áprilisban Medicine Hat-en, később pedig Abbey, Saskatchewanban farmon dolgozott.

Horváth honfitársunk szomorú halála ismét egy újabb példa azon magyarok részére, akik a tehervonatokra felkapaszkodva igyekeznek utazni. Te kinttel arra, hogy Horváth tartotta el megszállott területen levő családját, még sokkal kétségbeesettebb a helyzet, miután az ilyen "lógósokkal" történt szerencsétlenségért a vasúttársaság felelősségre nem vonható és így természetesen Horváth hátramaradtainak semmiféle kártérítés nem jár.

SOK PÉNZT HOZNAK A TURISTÁK

A kanadai látványosságokért az Egyesült Államokból idetuduló turisták, valamint a nyári szórakozás képen keletről nyugatra

és nyugatról keletre vándorló tömegek sokkal több forgalmat jelemlenek Kanada részére, mint azt bárki gondolná.

Mondanunk sem kell, hogy az ut és vasutépítést nagyban előmozdítja az idegenforgalom, emellett azonban 276 millió dollár teszik azt az összeget, amelyet egyetlen esztendő alatt költöttek el a turisták Kanadában.

Két nap és 7 óra alatt ért át a Zeppelin az Óceánon

A németek hatalmas kormányozható léghajója 23 utassal, 60 főnyi személyzettel és rengeteg postával augusztus 10-én délután Newyorkból a németországi Friedrichshafenbe érkezett 55 és fél órai repülés után. Annak ellenére, hogy csak egy szünet volt az esztendő Zeppelin érkezését csupán későbbre várták, többeszeres nyolc tömeg verődött össze a Zeppelin léghajóvár kikötőjében, hogy üdvözöljék a rekordidő alatt érkezett léghajózárt.

A Zeppelin — amint már előre jeleztük — tulajdonképpen világűrűllőutjának első szakaszát tette most meg és csupán gazolín és élelmiszerkészletének pótlása céljából tartózkodni állomáshelyén, ahonnan hamarosan tovább fogja folytatni útját Oroszországon keresztül Tokióba, majd a Csendes Óceán felett Seattle és Los Angeles érintésével New Yorkba, ahova az utiterv szerint szeptember első napjában érni a világűrűllő ut után.

HARMINC ÉV ÓTA NEM VOLT ILYEN KANIKULA

A hivatalos hőmérsékletmérő és csapadékjelző állomások adatai szerint már harminc év óta nem volt Kanadában ilyen kánikulai forróság, mint az idén. Ezen a nyáron Winnipeg volt a legmelegebb, mégpedig augusztus 9-én, amikor is 98 fok Fahrenheitet mutatott a hőmérő árnyékban. Winnipeg után Brandon következett 91 fokkal, majd Regina 88, Torontó és Calgary 82, Montreal és Edmonton 80, végül pedig Vancouver 76 fokos rekordot ért el az idén. E szerint az idén nyár mégsem volt olyan tűrhetetlen meleg, mint a harminc év előtti, amikor egy perzelő júliusvégi napon 100 fok fölé szaladt fel a higany a hőmérőben.

ELTONT EGY BANYAKUTATÓ REPÜLŐGÉP

THE PAS, Man. aug. 12 — Az északkanadai bányakutató és légiforgalmi társaság egyik nagy vízirepülőgépe már két hét óta nem ad semmi féle életjelet magáról és bár úgy The Pasról, mint az ontariói Sioux Louk-outról több felderítő repülőgépet küldtek a keresésükre, a híres Schiller pilóta gondjaira bízott gépnek még nem jöttek nyomára.

Schiller nevére még bizonyára emlékeznek olvasóink abból az időből, amikor az Atlanti Óceán nyugati irányban elsőnek átrepülő német repülőgép — a tiszta alumíniumból készült Bremen utasait megmentette a keletkanadai partok egyik elhagyott sziklaszigetéről. Rajta kívül egy motorszerelő, valamint két bányakutató volt a most elveszett repülőgépen, akikről szintén semmi hír nem jött már két hete és amennyiben az általuk elvitt élelem semmiképpen sem tarthatott ilyen sokáig, nem lehetetlen, hogy ha sikerült is egy esetleges kényesorszállásból élv kikerülniök, eddig máris éhen is veszhettek az északi vadonban.